נא: נערה שנתפתתה פרק רביעי כתובות

חמשה גובין מן המחוררין. אע"ג דקתני מיניה תנא ושייר הא דתנן בפרק הניזקין (גיטין דף מח: וסס"ה) אין מוציאין למזון האשה והבנות מנכסים משועבדים והא דפריך בפרק קמא דקידושין (דף טז: וסס) גבי ארבעה מעמיקין להם שלש באים ושלש בתשה כו' תנא תני ארבעה ואת אמרת תנא ושייר היינו משום דקתני ולא אתה יכול לומר ארבעה בתחל מהס"ה: **וגבו** חוב שאין בו אחריות. וא"ת תקשי מהכא לשמואל דאמר בפרק קמא דב"מ (דף יג.) אומר היה רבי מאיר שטר שאין בו אחריות אינו גובה לא מנכסים משועבדין ולא מנכסים בני חורין והכא משמע בהדיא דגבי מבני חרי ומיהו בלאו הכי איתותב שמואל התם מבריתא ורשב"א אומר דמהכא הוה מצי למידחי דגבו חוב שאין בו אחריות היינו שמפורש בו דלא למיגבי ביה ממשעבדי וכעין זה מצינו בפרק גט פשוט (כ"ב דף קמח:) גבי מי שכתב ואמר אבל שטר מוכי והא דמוקי לה הכא כרבי מאיר היינו משום דלבתולה כוותיה אמרינן אבל אי הוה פריך מינה לשמואל הוה מצי למידחי כדפרישית: **אסורה** לבעלה. אין להקשות מאסתר דהות אריא למרדכי (מגילה דף יג:) דלדקת גמורה היתה: **אונס** דשרי רחמנא היכי משכחת לה בו'. אע"ג דאכוה דשמואל דמייתי קאמר דאי מדרבנן לא הוי מוציאין אותה מבעלה על כך: ממזרת

דשמואל אונס דשריא רחמנא היכי משכחת לה כגון דקאמרי עדים שצווחה מתחלה ועד סוף ופליגא דרבא דאמר רבא הכל שתחלתה באונס וסוף ברצון אפי' היא אומרת הניחו לו שאלמלא (לא) נזקק לה היא שוכרתו מותרת מ"ט יצר אלבשה תניא כוותיה דרבא והיא לא נתפשה אסורה והא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה מותרת ואיזו זו כל שתחלתה באונס וסופה ברצון תניא אידך והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שנתפשה אסורה ואיזו זו אשת כהן אמר רב יהודה אמר שמואל משום רבי ישמעאל והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לה אחרת שאע"פ שלא נתפשה מותרת ואיזו זו שקידושיה קדושי טעות שאפי' בנה מורכב על כתיפה ממאנת והולכת לה אמר רב יהודה הני נשי דגנבו גנבי שריין לגובריהו אמרי ליה רבנן לרב יהודה והא קא ממטיאן להו נהמא מחמת יראה והא קא משלחן להו גירי מחמת יראה ודאי שבקינהו ואזלו מנפשייהו אסירן ת"ר שבויי מלכות הרי הן כשבויין גנובי ליסטות אינן כשבויין והתניא איפכא מלכות אמלכות לא קשיא הא במלכות אחשורוש הא במלכות בן נצר ליסטות אליסטות לא קשיא הא בבן נצר הא בליסטים דעלמא ובן נצר התם קרי ליה מלך והכא קרי ליה לסטים אין גבי אחשורוש לסטים הוא גבי לסטים דעלמא מלך הוא: ובכהנת אהדרינך למדינתך וכו': אמר אביי אלמנה לכ"ג חייב לפרותה שאני קורא בה ובכהנת אהדרינך למדינתך ממזרת

שאע"פ שכרתו מותרת ואיזו זו כו': **קידושי טעות.** על תנאי ולא נתקיים התנאי אם זינתה תחתיו מותרת לו לפי שאינה אשתו אלא פנויה בעלמא היא: **כני נשי דגנבו גנבי.** שלסטים גונבין מתחת בעליהן: **שריין לגבריהו.** לפי שכאותם הם באין עליהן: **והא קא ממטין להו נהמא.** והרי אנו רואים שכעודן אלמן מוליכות להן לאותן גנבים לחם ומזון אלמא לזון הוא: ומשני מחמת יראה הוא דעבוד: **והא קא משלחן להו גירי.** כשנלחמין מזמנות ומושיטות להם חיצים לירות: **ודאי אי שבקינהו.** גנבים ללכת אל בעליהן ואינן חוזן מנפשייהו אל הגנבים אסיקן: **שבויי מלכות.** נשים שבאה המלך לתשמיש: **הרי הן כשבויין.** ומותרין לבעליהן כדתנן (פ"א) ואותיבינ לי לאיתמר: **במלכות אחשורוש.** הן כשבויין לפי שמלך גדול הוא ויודעת שלא יפתנה ובעילתה באונס: **בן נצר.** לסטים היה ולכך עיירות ומלך עליהם ונעשה ראש לסטים וכדליה תנן שבויי מלכות אינן כשבויין ואסורות לבעליהן דבסרה מינסב קא נסיב לה ונבעלת ברצון: **ליסטות אליסטות כו'.** נכן נצר אסורות כדאמרינן דבסרה מינסב נסיב לי והכיני אמת מלך: **ליסטים דעלמא.** אפילו לקוחים שלו קשין לה לפיכך אינה אלא אנוסה: **לגבי אחשורוש לסטים הוא.** הלכך מתני' קמייתא דמיירי במלכות אחשורוש קרי לבן נצר גנובי ליסטות ובריתא דתנן איפכא דגנובי ליסטות דעלמא קרי לבן נצר שבויי מלכות: **אלמנה לכהן גדול.** קיימא לן לקמן בפ' אלמנה ניזונית (דף פב:) יש לה כתובה ותנאי כתובה ההוא דלמיסקל ולמיפק קאי אבל תנאי כתובה דלמיקם קמיה כגון מזונות וכפותה אמרינן ביבמות דלית לה בפרק יש מותרות (דף פב.) והכא אשמעינן אכי דתנאי כתובה דפירקונה אית לה דמעיקרא אישתעבד לה שהרי אף לכשרה לא היה מתנה ואותביך לאיתמא אלא מהדרינך למדינתך והא נמי קרינן בה הכי והאי תנאי נמי למיסקל ומיפק קאי: ממזרת

שתחלתה באונס וסופה ברצון היא אומרת הניחו לו שאלמלא לא נזקק עמי הייתי שוכרתו מותרת מ"ט יצר אלבשה פי' תחלת ביאה וסוף ביאה. תניא כוותיה דרבא והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה מותרת ואיזו זו שתחלתה באונס וסופה ברצון: תניא אידך והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שנתפשה אסורה ואיזו זו אשת כהן גרוסי: בהמדיר אר"י אע"פ שהיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת [שאע"פ] שלא נתפשה מותרת ואיזו זו שקידושיה קידושי טעות. פי' בגון שקידשה ע"מ שהוא כהן ונמצא לוי ובכ"ש ע"מ שהוא לוי ונמצא

לגבות פירותיו אינו נוטה אותן ממשעבדי אלא מבנ"ח ושכח קרקעות פי' גזל שדה ומכרה לאחר והשביחה וכא בגזל וטרפה מלוקח וכא לוקח על גזלן לטרוף קרן ושבח הקרן נוכה מנכסים משועבדים והשבח גוכה מב"ח והמקבל עליו לזון בן אשתו רבת אשתו ושס"ח שאין בו אחריות וכתובת אשה שאין בה אחריות מאן שמעת ליה דאמר גבי שס"ח אחריות לאו ס"ס הוא ר"מ דקתני כתובת אשה שאין בה אחריות אלמא ליה ליה לר"מ הקנות שמעון בן ששח. איבע"א ר"מ איבע"א ר"י איבע"א ר"מ מאי חייב דקתני מן המחוررין. פי' ולעולם ליה לר"מ הקנות שמעון בן ששח. והא דקתני בתולה נוכה מאתים לא ממשעבדי

עין משפט נר מצוה

סד א מיי' פ"ח מהלי' גזילה והאבידה הלכ' ח סמג עשין מד טוש"ע מ"מ סי' סה סעיף ו:

סה ב מיי' פ"ט שם הלכ' ז סמג עשין עג טוש"ע שם סי' שנג סעיף ח:

סו ג מיי' וסמג שם טוש"ע שם סימן שנג סעיף ח:

סז ד מיי' פכ"ג מהלי' אישות הלכ' יח סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קיד סעיף ז:

סח ה מיי' פכ"ד שם הלכ' יט וס"ל מהלי' אישות כיאה הלכה ט ועשין מח:

סט ו מיי' פכ"ד מהלי' אישות הלכה יט [ופי"ח מהלי' אישות כיאה הלכה מן] טוש"ע אה"ע סי' ו סעיף יח:

צ ז מיי' פי"ח מהלכות אישות כיאה הלכ' ח סמג לאין קום טוש"ע שם סי' ו סעיף י:

צא ח מיי' פ"ג שם הלכה כ:

צב ט מיי' פכ"ד מהלי' אישות הלכה כ סמג עשין מח:

תורה אור השלם

1. שרים עצרו במלים וכף יָשִׂימוּ לְפִיהֶם: איוב כט ט
2. וְשָׁבַב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת זָרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה: במדבר ה יג

גליון הש"ס

גמ' יצר אלבשה. עי' כ"ק דף מא ע"א תוס' ד"ה כמאן: תנב' ד"ה אונס וכו' אע"ג דאבות דשמואל וכו'. עיין שער המלך פ"ה מהלכות יסודי התורה ה"ג:

תוספות רי"ד

אין בהם אחריות נכסים יחזיר פי' ה) למלוה לצור ע"פ צלותיהו ונהדר ליה ללוה לצור ע"פ צלותיהו דלוה קאמר להדי"מ. שאין ב"ד נפרעין מהן דברי ר"מ דר"י אומר כיון כך וכיון כך לא יחזיר מפני שב"ד נפרעין מהן. פי' מן הלקוחות דס"ל אחריות ס"ס הוא ואפי' שטר שאין בו אחריות גובה מנכסים משועבדים הלכך אם אין החייב מודה לא יחזיר דחיישי' לפרעון ואם החייב מודה לא יחזיר דחיישינן לקנוניא ורבינו יצחק פוסק דהכי הלכתא. דישא ר"מ וסיפא ר"י וכ"ת כולה ר"מ ושאני ליה לר"מ בין כתובה לשטר פי' דוקא בשטר קאמר דאחריות לאו ס"ס הוא אבל בכתובה מודה דס"ס הוא הואיל והוא תנאי ב"ד ואי אמרת השתא בשטר דקיהיב מלוה וחי דא"ל לא שדי אינש זוזי בכדי אר"מ דאחריות לאו ס"ס הוא בכתובה דלא יהבה אשה כלום לא כ"ש ר"ל דכתובה מודה ר"מ דאית ליה תקנת שמעון בן ששח. וכיון דתקנות ב"ד הוא אע"ג דלא כתב בכתוב דמי ומי שני ליה והתניא ה' גובין מן המחוررין. פי' ולא ממשעבדים כדתנן בגיטין אין מוציאין לאכילת פירות ולמזון האשה ובנות מפני תקון העולם ואלו הן פירות גזל שדה מלאה פירות ואבלן וחזר גזל ולקחה מגזלן ובא

מסורת הש"ס

ה) ס"ק ל"ה, ו) ע"ש ס"ק ל"ה, ז) [ועיל כנ. ס"ק ל.], ד) [עי' תוס' ומגילה כח.], ה) [עי' תוס' יומות ט: ד"ה ואיתיו], ו) [יומות ט:], ז) [לקמן עב. יומות ק: נדה נב.], ח) [עי' תוס' יומות ט: סוד"ה ואתיו ועוד סס ק: ד"ה ואתיו מי אמקמתא בעלמא היא כרי'], ט) [כ"מ יג.], ע) [תע"ג דבשטרי אמרינן לאו טעות סיפר הוא כמתוכה מודה הואיל ותנתי ב"ד הוא. ס"ת], י) מנכסי בני חורין לגב אם יש כרי כ"ב, ס"מ, כ) [הוא. רש"בן], ל) [לקמן קא:], מ) [דף כ: ד"ה ואתיו], נ) [עי' תוס' יומות נ: ד"ה ואתיו ועי' יומ"ש בס"ד על הגליון].

מוסף רש"י

יש בהן אחריות נכסים. שעבוד קרקעות שיגבה מהן (ב"מ יב.). חמשה גובין מן המחוررין. מנכסים בני חורין ולא מנכסים משועבדים (ב"ק צה.). פירות ושבח פירות. תנן במסכת גיטין אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות מנכסים משועבדים מפני תקון העולם, כספר לקוחות (שם). גט חוב. שטר חוב, שאין בו אחריות. שלא שעבד לי ליה בשעת הלוואה אלא נכסיו ולא כתב לי שלא נכתב אחריות לך לפרוע מלוה זה (שם). בשבויה הקילו. לפסיקתא בעלמא הוא (ב"ק קיד: ובעיין לעיל כג.). ואיזו זו אשת כהן. דהיא מעיעוטא עשמה, היא אשת ישראל הוא דיש חילוק בין נתפשה לא נתפשה, אבל כהן אין חילוק (יבמות ק:). והיא לא נתפשה אסורה. והיא מעיעוטא הוא וכהי דרים היא אשה שתחת שקדושיה נמוריון היא דהי לא נתעבר אסורה לבעלה, ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה מותרת. שלפיני ומה שלא נאנסה מותרת לבעל ולמוקל (נדה נב ובעיין יבמות ק:). ואיזו זו שקידושיה קדושי טעות. כגון על מנת שאני כהן והרי הוא ישראל, וכגון קטנה שאין מעשיה כלום ואמה נמי אין כיחה לקדשה (נדה נב.). מאמנת והולכת לה. ללמי ישראל הוא, לענין זנות נמי לא מיתסרא עליה, דפנויה בעלמא היא ולא אמרינן דבעלות שבעל מבעלה הוי קידושין, דקסבר כל הבועל על דעת קידושין הראשונים הוא בועל, ולא נתכוין לחזור ולקדשה (שם: יבין דלא בעיא מנים ביטא לאו אמנו הוא ולי ומתה הרי היא כפנויה שזינתה ומותרת לו (יבמות ק:).

תוספות רי"ד (המשך)

אלא מבנ"ח כדקתני בברייתא ה' גובין מן המחוررין וכו'. איבע"א ר"י התם כתבה ליה התקבלתי. פי' אשה קמחלה ליה ויכולה היא למחול. אבל הכא לא כתבה ליה התקבלתי פי' במתני' הוא כתב לה שדה שוה מנה והיא לא מחלה לו הלכך לא עשה כלום: אם תשתבאי וכו' אמר אבוה דשמואל אשת ישראל שנאנסה אסורה לבעלה פי' מדרבנן. דאע"ג דמדאורייתא אונס בישראל שרי בדנפקא מוהוא לא נתפשה אינ מלונערה לא תעשה דבר חיישינן שמא תחילה באונס וסופה ברצון ופליגא דרבא דאמר רבא כל

ה) כיון לאוקמתא דשמואל נכ"מ (דף יז:) וכ"ל והא דלא מהדרינ ליה לגזר לגזר פ"פ לגזרתו היינו משום דלוה הא אמר לבד"מ. ו) מלמוד רבינו שמחה נרסינן בהמדיר משמע שלא היה נוהם כהן למימרא דשמואל. ז) שיש מוקן דמאי כ"ם הוא זה ואולי דל"ל ואפילו ע"מ שהוא לוי ומי ומה שמעיק כדפסיק ליה הלכתא כר"ש. יש לעיין דהא הלכתא כר"ש. ח) בעיין בהגהות הרב רי"ם מדה ומלתמרינן הכם:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com